

Monumentnummer*: 512727

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 14 maart 2000
Kadaster deel/nr 82819/87

Woonplaats*	Gemeente*		Provincie*				
Soest	Soest		Utrecht				
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Soesterengweg	8 A	A		3761 AV	Soest		
Soesterengweg	8			3761 AV	Soest		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Soest	K				6052		

Omschrijving**

Inleiding

In 1942-1943 gebouwde BOERDERIJ is een modelboerderij voor melkvee in een Vaderlands rustieke stijl, gelegen nabij het hoogste punt van de Soestereng (19 meter boven NAP). Opdrachtgever voor de bouw was de heer F.H.F Pas van Groot Oosterland die in 1942 het er naast gelegen landhuis 'De Witte Burcht' had gekocht. Pas van Groot Oosterland had goede relaties met de Duitsers en de keuze voor dit type modelboerderij is waarschijnlijk in overleg gegaan met de bezetter.. De Soester architect Arn. Brouwer werd gevraagd een ontwerp te maken. De plattegrond van de boerderij is bijzonder te noemen en is verwant met de veel in Limburg, België, Frankrijk en Duitsland voorkomende carrévormige boerderijen (deze boerderijen hebben een geheel omsloten binnenhof, met stallen, opslagruimtes en het woongedeelte). Brouwer ontwierp ook een binnenhof maar sloot de noordoostzijde door middel van een muur af. De gebouwen zijn aaneengesloten in een U-vorm gegroepeerd. Bij de bouw van de boerderij werden naast traditionele materialen als baksteen, hout en riet ook moderne bouwmaterialen toegepast. De grote ruimtes zijn door middel van betonnen balken overspannen. Voor de vloeren werd een constructie van perfora baksteen toegepast. In de lengtevoegen zijn stalen draden getrokken. Het geheel rustte op een bekisting die na verharding is weggehaald. Brouwer kon uit de vele ervaringen en publicaties putten die waren verschenen naar aanleiding van de boerderijbouw in de Wieringermeerpolder (vanaf 1932). In oktober 1942 is door de vrouw van Pas van Groot Oosterland de eerste steen gelegd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De evenwijdig aan de Soester Engweg gelegen modelboerderij, is te bereiken via een korte rechte oprijlaan. De boerderij heeft een U-vormige plattegrond, één bouwlaag onder met riet gedekte, overstekende zadeldaken. In de dakschilden bevinden zich getoogde vleermuisvensters. De dakschilden zijn op diverse plaatsen door een getoogde Vlaamse gevel onderbroken en op het met nokvorsten afgewerkte dak zitten diverse schoorstenen, danwel ventilatiekappen. De in baksteen opgetrokken gevels zijn voorzien van wit geschilderd pleisterwerk. De vensters hebben houten schuif- of draairamen met roedenverdeling, deels voorzien van halve luiken. De stallen zijn voorzien van ijzeren roedenvensters die aan de onderzijde van ventilatiestroken zijn voorzien. In de topgevels aan de voorzijde zijn muurankers met krulwerk gezet. De voorzijde (noordoost) bestaat uit twee kopgevels met schouderstukken en tuitbeëindiging met een breedte van drie vensterassen. De asymmetrisch ingedeelde rechter gevel (woongedeelte) heeft links een toegangsdeur met rechts daarvan twee vensters. Op de verdieping is aan weerszijden van de middenas één venster geplaatst. In de geveltop zit een rond tochtgat. De linker gevel heeft een symmetrische indeling met op de begane grond drie vensters en op de verdieping twee. In de geveltop zit een rond tochtgat. Beide tuitgevels zijn door middel van een muur met elkaar verbonden, die het voorhof aan deze zijde afsluit. De muur is voorzien van een kanteelachtige beëindiging, waaronder een boogfries is aangebracht. De in het midden geplaatste doorgang tot de hof heeft een dubbel spijlenhek en is geaccentueerd met twee pijlers, waarop een bolvormige bekroning is gezet. De bouwvolumes rond de hof huisvesten voornamelijk bedrijfsruimtes (stallen, opslag en productieruimtes), die zich voornamelijk aan de linker en achterzijde van de hof bevinden. Het meest rechtse bouwvolume, deels met lagere nokhoogte, is het woonhuis. De langsgewel hiervan heeft aan de zijde van het voorhof een asymmetrische indeling, met van rechts naar links een klein tweeruits raam, een zesruitsraam, een deur met negenruitsbovendeele, een schuifraam, een deur met vierruits bovendeelen een kruiskozijn. Het dakschild is gedeeltelijk doorbroken door een liggend vleermuisvenster. Voor de gevel is rechts een hondenhok onder zadeldak gemetseld. Het woongedeelte sluit aan op een breder bouwvolume dat gedeeltelijk als woonruimte dient maar meer naar achteren een bedrijfsfunctie heeft, bestaande uit enkele deuren met roedenverdeling, schuiframen en stalvensters. De linkervleugel heeft aan de zijde van het voorhof een aantal dubbele (opgeklampte) lattendeuren, horizontaal in tweeën gedeelde deuren en stalvensters. Geheel rechts bevindt zich een puntgevel onder een steekkap. De middenvleugel heeft aan de zijde van het voorhof een links van de middenas geplaatste puntgevel onder steekkap met een ellipsboogvormige poort die naar het achtererf leidt.

De rechter buitengevel (noordwesten) heeft links een voorsprong onder doorschietend dakschild. De voorsprong is gevat tussen vooruitstekende steunberen. De linker steunbeer sluit aan op de voorgevel en de rechter steekt door het dakschild heen. Het bredere bedrijfs gedeelte rechts van genoemde voorsprong heeft in de gevel stalvensters en tweetal (opgeklampte) deuren. De linker buitengevel (zuidoosten) heeft geheel rechts een voorsprong. De voorsprong is aan deze zijde breder dan de voorsprong in de rechter buitengevel. Links van de voorsprong bevindt zich een topgevel met schouderstukken onder steekkap met lagere nok. In de gevel zitten (opgeklampte) deuren stalvensters en een roedenvenster. De achtergevel heeft twee hoekrisaliten met grote voorsprong onder een schilddak met uilenbord, waarin venster. Een smaller risaliet met poort en steekkap met lagere nok is even rechts van de middenas gezet. Dit risaliet is aan de rechterzijde verbreed (bouwnaad zichtbaar), waardoor het dak thans asymmetrisch is.

In het interieur is de oorspronkelijke indeling voor deel nog als zodanig herkenbaar, waarbij in de bedrijfsruimten onder meer betonnen en bakstenen constructies van de vloeren en plafonds van belang zijn.

Waardering

De boerderij is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als vrij zeldzaam voorbeeld van een modelboerderij in een Vaderlands rustieke stijl met Zuid-Nederlandse invloeden uit 1942-1943. Typologisch is de boerderij van belang

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vanwege de ontstaansgeschiedenis en vanwege het gevarieerde materiaalgebruik en de toegepaste constructiemethoden. De boerderij heeft landschappelijke en ensemblewaarde als beeldbepalend herkenningspunt op de Soestereng en vanwege de ruimtelijke en historische relatie met het naast gelegen landhuis 'De Witte Burcht'. De boerderij is gaaf wat betreft de hoofdvorm, het materiaalgebruik en de detaillering van het exterieur en deels ook het interieur.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)